

[Dupont.]

Se, det var professor Westergård-Nielsen. Det kan ikke siges bedre af den mest erklærede tilhænger af udleveringen, og disse muligheder foreligger også inden for forslaget rammer. Det gælder blot om, at videnskaben i stedet for at kæmpe mod vejr møller besinder sig på det foreliggende lovforslag.

Selv en af underskriverne på „Fakta om Håndskrifterne“, professor Brøndum-Nielsen, skrev i betænkningen fra kommissionen i 1951 sammen med professor Carsten Høeg — det står side 110 — at udlevering af en del af håndskrifterne må have undtagelsens karakter og er kun forsvarlig,

„når der kan fremføres argumenter af ganske særlig art. I det foreliggende tilfælde mener vi, at sådanne argumenter kan anføres.“

Og der fortsættes:

„Vi sigter til det forhold, at årsagen til, at så mange islandske håndskrifter findes i Danmark, i væsentlig grad er det tidligere eksisterende, nu ophævede statsfællesskab, og — navnlig — til det forhold, at Island — hvis største kulturelle indsats ligger på den middelalderlige litteraturs område, og hvor just den boglige kultur både i middelalderen og i nutiden har været usædvanlig rig og dyb — så godt som helt savner de mindesmærker, hvorigennem denne middelalderlige bogkultur er blevet overleveret til nutiden.“

Ja, her har vi altså også den rigtige argumentation for en udlevering.

Forskningen kan fortsætte uanset den deling, som nu foretages, hvis lovforslaget vedtages. Dette har været mottoet også for udvalgsflertallets forhandlinger i denne vinter. Det har været yderst inspirerende for udvalget, at den højtærede undervisningsminister under samrådene har bekræftet, at videnskabens og forskningens interesser vil blive tilgodeset dels gennem traktatens artikler 7 og 8, dels gennem de forsikringer, der også er nedfældet i betænkningen, og hvori undervisningsministeren bekræfter, at der skal foretages affotografering, mikroskopi og restaurering inden udleveringen.

Det er symptomatisk for hurtigheden af besvarelsen af udvalgets spørgsmål, at alt, hvad der blev spurgt om, som vedrørte undervisningsministeriet eller udenrigsmini-

steriet, kom der hurtige og omgående svar på, medens det kunne knibe med at få videnskabsmændene i tale.

Spørgsmålet om, hvor mange eller rettere hvor få filologer der havde islandsk som speciale, blev besvaret som noget af det sidste. Det viste sig her, at ved Københavns universitet har kun 2 siden 1950 haft islandske emner som specialopgave til skoleembedseksamen, medens 2 har haft berøring med norrøn filologi. Af 7 studerende ved Københavns universitet, der har bestået magisterkonferens i nordisk filologi siden 1952, har 2, deraf 1 islænding, haft islandsk som speciale. For tiden er der 3-4 studerende i nordisk filologi med islandske specialer. Ved Århus universitet var antallet før 1954 3 og i årene 1961-64 4 med islandsk som speciale. Det er jo yderst beskedent og tåler slet ingen sammenligning med de svar, der fra Island indløb næsten omgående, og hvoraf det fremgår, at der findes mindst 90 filologer og 60 studerende med dette speciale.

Vrangviljen fra Den arnamagnæanske Kommission slog ud i lys lue, da folketingsudvalget havde bedt professor Jón Helgason besvare en række spørgsmål vedrørende fotografering, mikroskopi og restaurering samt forskningens videreførelse ved en eventuel deling af samlingen. Besvarelsen, der var af yderst saglig karakter, bekræftede, at der skulle et bibliotek til, at forskningen meget vel kunne fortsætte blot ved benyttelse af fotokopier m. v. Den dygtige besvarelse bevirkede et sandt raseri fra kommissionens side. Intet mindre end et 12 siders responsum skulle der til for at fortælle, at professor Jón Helgason nu lige pludselig var blevet umoderne i sine forskningsprincipper.

Hvad er så sandheden bag hele denne surhed? Ganske enkelt den, at professor Jón Helgason og hans dygtige stab af restaureringsmedarbejdere og fotografer har gjort deres arbejde så godt, at det er blevet bevist, at det ikke er afgjort nødvendigt at have originalerne af disse afskrifter for at drive forskning.

Dette har været og er formen, som formanden for Den arnamagnæanske Stiftelse bruger: Den er ikke med til at fremme respekten omkring stiftelsens bestyrelse.

Flertallet i udvalget mener imidlertid, at